

Prezidenti mého života

V komnatách Pražského hradu se 8. 3. 2013 usadil už jedenáctý prezident republiky. Pro zajímavost: z těch 11 během své funkce navštívilo Znojmo 5; protože Zeman býval v minulosti častým hostem znojemského vinobraní, je předpoklad, že si město bude moci brzy udělat šestý prezidentský zářez. Za mého života se zatím vystříдалo sedm hradních pánů: Antonín Zápotocký („táta dělníků“), Antonín Novotný (sličný), Ludvík Svoboda (generál), Gustáv Husák (normalizátor), Václav Havel (demokrat), Václav Klaus (samolibý), Miloš Zeman (rozdělovatel – mé mínění, že tomu tak bude).

Antonína Zápotockého jsem zažil velmi krátce (byl mi pouhý rok, když zemřel), přesto silně zasáhl do osudu naší rodiny. Za Zápotockého ještě před mým narozením provedla vláda měnovou reformu, díky které se věno mé maminky znehodnotilo, najednou bylo fuč (jednalo se o peníze na vkladní knížce darované vlastním otcem, který s ní nežil). Jako malý školák si pamatuji na fotku zachycující Novotného a už tehdy populární herečku Jiřinu Bohdalovou, jak spolu oslavují 49. výročí VŘSR (pro nepamětníky – bolševická revoluce v Rusku) na sovětském velvyslanectví. O rok později (1967) přijel prezident do Znojma na vinobraní, kde jsem nebyl, takže jsme se nepotkali. Naděje, že poprvé uvidím prezidenta naživo, svitla po zvolení Ludvíka Svobody. Jeho manželka a dcera se totiž skrývaly od jara 1943 do konce 2. světové války u rodiny Černých ve Džbánicích na Moravskokrumlovsku (obec vzdálená 5 km od mého rodiště). Několikrát byla návštěva tzv. na spadnutí, ale nakonec k ní nedošlo. S Husákem jsem se „utkal“ již dva roky před jeho zvolením. V den jeho šedesátin jsem byl ředitelem moravskokrumlovského gymnázia vyhozen ze třídy za „nepřístojné“ chování při oslavné četbě jeho životopisu.

Nejvíce jsem se ztotožnil s Václavem Havlem. Ze všech našich prezidentů byl právě on nejčastějším hostem Znojemska. Návštěvy na Bítově – 20. 9. 1992 s manželkou Olgou, 19. 3. 1999 s manželkou Dagmar, 26. 5. 2006 sám, u příležitosti 70. narozenin básníka a kunsthistorika Jiřího Kuběny (v letech 1994 až 2006 kastelán hradu Bítov, Havel se s ním přátelil už od studentských dob v rámci literární skupiny tzv. Šestatřicátníků). V roce 1997 přijel do Vratěnína, aby místním poblahopřál k titulu Vesnice roku 1996. Zemědělce našeho regionu (Tavíkovice, Horní Kounice, Višňové) navštívil v roce 2000. Ve Znojmě byl dvakrát – v září 1992 si „utajeně“ prohlédl světoznámou románskou rotundu, v září 2002 se zde setkal s prezidentem Rakouské republiky Thomasem Klestilem. Já jsem se s ním potkal třikrát. Na nádvoří Pražského hradu (2001, v rámci učitelské exkurze), ve Znojmě (2002, při jeho procházce s rakouským protějškem znojemskými ulicemi), v Retzu (2005, už nebyl ve funkci, to jsem s ním krátce přímo hovořil). Je mi ctí, že Václav Havel s díky přijal mou knížku o rodné obci, kterou jsem mu v roce 2003 věnoval. Malá vsuvka: tak jako máme ve Znojmě historické Dolní náměstí pojmenované po Masarykovi, myslím, že tomu Hornímu by slušel název Havlovo.

Při návštěvě Klause ve Znojmě v roce 2007 jsem necítil potřebu jej ani vidět, ani slyšet (ač v devadesátých letech velký politik, jeho prezidentování bylo chucpe – jak lidsky, tak politicky). U poslední hlavy státu nechci dopředu nic předjímat, ale souhlasím s publicistou Josefem Chuchmou, který ve Víkendu MF DNES z 2.-3. 2. 2013 mimo jiné napsal: „Zeman žije minulostí a z minulosti. Zosobňuje jen to, co už bylo. Jeho zvolení hlavou státu je pro mě velikou prohrou české společnosti.“ Aby nedošlo k mýlce. Já respektuji výsledek historicky první přímé volby, k novému prezidentovi přistupuji nepředpojatě. Přesto se už těším na osmého prezidenta mého života. Člověka stojícího na vrcholu svého tvůrčího života, zcestovalého, finančně zajištěného, mluvícího pravdu, jednajícího s nadhledem a velkorysostí, moudrého, sjednocujícího. A kdyby se navíc jednalo o ženu, to by byla paráda!